

ДАСТУРИ

**МАРКАЗИ ТАСДИҚКУНАНДАИ КОРХОНАИ ФАРЪИИ
«МАРКАЗИ СЕРТИФИКАТСИЯИ КАЛИДҲОИ КУШОДАИ
ИМЗОИ ЭЛЕКТРОНИИ РАҚАМИ»
ДАР НАЗДИ КОРХОНАИ ВОҲИДИ ДАВЛАТИИ
«МАРКАЗИ БАРНОМАСОЗИИ МАЪМУРИКУНИИ АНДОЗ»**

Душанбе 2015с.

Дастури Маркази тасдиқкунандаи Корхонаи фаръи давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

Мундариҷа

Боби 1. Ибора ва муайянкунандаҳо.	4
Боби 2. Муқарароти умумӣ	6
Моддаи 1. Таъиноти дастур	6
Моддаи 2. Истифодаи дастур.	6
Моддаи 3. Шартнома дар бораи пайвасташавӣ ба Дастур	7
Моддаи 4. Қатъ намудани шартнома	7
Моддаи 5. Ворид намудани тағироту иловаҳо ба дастур	7
Моддаи 6. Маълумотҳо дар бораи корхонаи фаръии «Маркази сертификацияи калидҳои кушодаи имзои электронии рақами» дар назди корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии маъмурикунонии андоз»..8	
Боби 3. Талаботҳо ба маркази тасдиқкунанда, таъинот ва вазифаҳои маркази тасдиқкунанда.	8
Моддаи 7. Талаботҳо ба маркази тасдиқкунанда	8
Моддаи 8. Таъиноти маркази тасдиқкунанда.	9
Моддаи 9. Вазифаҳои маркази тасдиқкунанда.	9
Боби 4. Сохтори маркази тасдиқкунанда. Вазифаҳои асосӣ зершӯъбаҳои маркази тасдиқкунанда.	9
Моддаи 10. Сохтори маркази тасдиқкунанда. Ба сохтори маркази тасдиқкунанда дохил мегарданд:	9
Моддаи 11. Вазифаҳои ҳадамоти дастгирии техникий маркази тасдиқкунанда	9
Моддаи 12. Вазифаҳои марказҳои тасдиқкунанда.	10
Боби 5. Навъҳои хизматрасониҳои маркази тасдиқкунанда ва тартиби пешниҳоди онҳо.	10
Моддаи 13 Тартиби ба муштариён пешниҳоднамудани хизматрасонидани маркази тасдиқкунанда	10
Моддаи 14 . Намуди хизматрасониҳо аз ҷониби маркази тасдиқкунанда расонидашаванда.	11
Моддаи 15. Бақайдгирии (дарозкардани мӯҳлати муштари, васеъ намудани доираи истифода шудани имзои электронии рақами).	11
Моддаи 16. Идентификатсия ва аутентификатсияи муштари	12
Моддаи 17. Тайёр намудн ва интишори сертификати калиди кушода	12
Моддаи 18. Бозхонд ва қатъкунии амали сертификати калиди кушодаи муштари, навкунии амали сертификати калиди кушодаи муштари	12
Боби 6 Ҳуқуқ ва уҳдадорихо	14
Моддаи 18 Ҳуқуқҳои маркази тасдиқкунанда	14
Моддаи 19. Ҳуқуқҳои муштари	14
Моддаи 20. Уҳдадорихоҳои маркази тасдиқкунанда	15
Моддаи 21. Уҳдадорихоҳои муштари.	16
Боби 7. Ҷавобгариӣ тарафҳо	18
Моддаи 22. Ҷавобгариӣ маркази тасдиқкунанда	18
Моддаи 23. Ҷавобгариӣ муштариён.	18
Моддаи 24. Ҳаллу фасли ҳолатҳои баҳсии вобаста ба истифодаи имзои электронии рақами.	19
Боби 8. Мӯҳлати амали ҳуҷҷатҳои махсус	19
Моддаи 25. Мӯҳлати амали сертификати калиди кушодаи маркази тасдиқкунанда ва рӯихати сертификатҳои бозхондашуда.	19
Моддаи 26. Мӯҳлати амали сертификати калиди кушодаи муштари	20
Боби 9. Иваз намудани нақшавии калидҳои МТ.	20
Моддаи 27. Генератсияи калидҳои криптографияи маркази тасдиқкунанда	20
Моддаи 28. Сертификати калиди кушодаи маркази тасдиқкунанда	20
Моддаи 29 Мӯҳлатҳои гузаронидани ивазкнии нақшавии калидҳо	21
Моддаи 30. Тартиби гузаронидани расмиёти ивазкунии нақшавии калидҳои маркази тасдиқкунанда	21
Боби 10. Компрометатсияи калиди шахсии МТ. Ивазкунии ғайринақшавии калиди МТ.	21
Моддаи 31.Муқарароти умумӣ.	21
Моддаи 32. Расмиёти иваз намудани ғайринақшавии калиҳои маркази тасдиқкунанда	21
Боби 11. Комропетатсияи калиди шахсии муштариён.	22

Дастури Маркази тасдиқкунандаи Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

Моддаи 33. Муқарароти умуми	22
Моддаи 34. Ҳолатҳои ба компрометатсияи калиди шахсии муштари таалуқдошта.	22
Боби 12. Махфияти итилоот.	22
Моддаи 35. Махфияти итилоот.	22
Моддаи 36. Маълумоте, ки махфи нест	23
Моддаи 37. Ваколадҳои маркази тасдиқкунанда дар соҳаи кушодани маълумотҳо.	23
Боби 13. Нигоҳдории бойғони	23
Моддаи 38. Ҳуччатҳое, ки бояд дар бойғони нигоҳ дошта шаванд.	23
Моддаи 39. Мӯҳлати нигоҳдории бойғони	23
Моддаи 40. Нобуд намудани ҳуччатҳои бойғони	24
Боби 14. Тартиби ҳисобҳо барои хизматрасонии маркази тасдиқкунанда	24
Боби 15. Ҳолатҳои ғайриҷашмдошт (Форс -Мажор).	24

Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» фаъолият оид ба интишори сертификатҳои калидҳои электронии рақамӣ имзоҳо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистонро амали намуда, тибқи фармони Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 7 январи соли 2011 №5 созмон дода шудааст ва дар асоси иҷозатномаи 25 майи соли 2011 аз № 000002, ки аз ҷониби Саридораи ҳифзи сирри давлатии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дода шуда фаъолият менамояд.

Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ» дар назди корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» бо қарори Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 январи соли 2011 тахти № 0151676 ба қайд гирифта шудааст.

Дар мафҳуми дастури маркази тасдиқкунандаи корхонаи фаръии маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ» дар назди корхонаи воҳиди давлатии маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз (минбаъд – Дастур) ва дар чорҷӯбаи фаъолияти вобаста ба интишори сертификатҳои калидҳои рақамии электронии имзоҳои, корхонаи фаръии «маркази сертификатсияи калидҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ» маркази тасдиқкунанда (ба таври кӯтоҳ – МТ) ном бурда мешавад.

Боби 1. Ибора ва муайянкунандаҳо.

Дар дастур ибораҳо ва муайянкунандаҳои истифода бурда мешавад.

Муштари – шахси ҳуқуқи дар шахси намояндаи ваколатдор, соҳибкори инфироди, шахсан ё дар шахси намояндаи ваколатдор ё шахси инфиродие, ки ба маркази тасдиқкунанда бо мақсади ёри расондан ба он муроҷиат менамояд.

Соҳиби калиди шахсии имзо – шахси инфироди, соҳибкори инфироди ё намояндаи ваколатдори шахси ҳуқуқие, ки барои нигоҳдори калиди шахсиро ва истифодаи он бо истифода аз воситаҳои электронии имзои рақамӣ

Дорандаи сертификати калид – шахси инфиродие, ки бо номи ӯ ташкилкунандаи системаи сертификати калид додааст, ва ҳамоне, ки дорандаи калиди маҳками имзои электронии рақамӣ мебошад, ки ба воситаи воситаҳои махсус имзои шахсии рақамии электрониро дар ҳуҷҷатҳои электрони созмон диҳад, (ҳуҷҷатҳои электрониро имзо намояд)

Тарафи ваколатдиханда – субъекте, ки ба ваколатнома маълумотҳои дар сертификати калиди кушод мавҷудбуда ва –ё имзои электронии рақамиро ки бо истифодаи сертификати мазкур бовар карда шудааст таъя менамояд.

Ҳуҷҷати махсус – сертификати калиди кушодаи имзои маркази тасдиқкунанда, рӯихати сертификатҳо бозхонди сертификатҳо, сертификати калиди кушодаи тафтиши имзои муштари.

Калидҳои имзои электронии рақамӣ – калиди шахси ва калиди кушода.

Компрометатсияи калиди шахси – гумм кардани бовари ба калиди шахсии худ.

Калиди шахсии имзо – номгӯи нишонаҳо, рамзҳои, ки ба шахси конкрети таалуқ доранд ва хангоми коркарди имзои электронии рақамӣ ва тафтиши дахлдори калити кушодаи имзои он.

Дастури Маркази тасдиқкунандаи Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

Қатъ намудани амали сертификат – расмиёти ба тағирдиҳии ҳолати аз ҷониби Маркази тасдиқкунандаи калиди кушода бо мақсади манъкунии истифодаи он ҳангоми қатъкунии

Расмиёти коркарди имзои электронии рақами – расмиёти муайянкунандаи маълумотҳои мавҷуда, параметр алгоритм, ва натиҷаҳои коркарди маркази итилоотии имзои рақамии электрониро муайян менамояд.

Рӯзи кори маркази тасдиқкунанда сохтори маркази тасдиқкунанда, ки вазифаи бақайдгирии истифодабарандагон, ҳамчунин вазифаи вобаста ба тасдиқи аниқи таалукдории калиди кушодаро, тафтиши имзои истифодабарандаи конкретиро иҷро менамояд.

Дастур – изҳоро дар бораи таҷрибае, ки ба маркази тасдиқкунанда ҳангоми интишор бозхонд қатъкунии ва азнавсозии амали сертификатҳои калидҳои кушодаро пешниҳод менамояд.

Феҳристи маркази тасдиқкунанда – ҳуҷҷатҳое, ки дар номгӯи корҳои маркази тасдиқкунанда дохил гардидаанд, дар шакли электрони ва ё дар варақ нигоҳ дошта мешаванд, ки дорои маълумоти навъсозандаро дар бар мегиранд.

Сертификати калиди кушода - ҳуҷҷати электрони ё дар варақ тартибдодашудаи маркази тасдиқкунанда, дорои маълумоти оид ба таалуқи калиди кушодаро дар мизочи конкрети тасдиқ менамояд

Рӯихати сертификатҳои бозхоншуда – ҳуҷҷати электроние, ки аз ҷониби маркази тасдиқкунанда дорои маълумот дар бораи сертификатҳои калидҳои кушода, ки амали онҳо манъ шудаанд ва то ба охирасии мӯҳлати амали калидҳои кушодаи дар сертификатҳои нишондодашуда манъ шудааст.

Воситаҳои имзои электронии рақами – воситаҳои барномави ва ё воситаҳои техникӣ, ки ҳамаи ё якҷанд алгоритмро аз маҷмӯи алгоритми имзои электронии рақами амали менамояд.

Мӯҳлати амали сертификати калиди кушода- мӯҳлати вақте, ки дар давоми он маркази тасдиқкунанда ҳаққони будани сертификат ва ғайри он будани онро қафолат медиҳад.

Мӯҳлати амали калиди кушодаи тафтишоти имзо – мӯҳлати вақте, ки дар давоми он истифодаи ҷунин калид барои санҷиши имзои электронии рақами пешбини мегардад.

Мӯҳлати истифодаи калиди шахсии имзо – мӯҳлати вақте, ки дар давоми он дорои калиди шахсии имзо истифодаи ҷунин калидро барои тайёр намудани имзои электронии рақами пешбини менамояд.

Маркази тасдиқкунанда (МТ) – дастраскунандаи хизматрасониҳои сертификатсиякунии сертификатҳои интишорёбанда, амалинамояндаи вазифаҳои паҳнкунии ва нигоҳдории сертификатҳои калидҳои кушода ва маълумотҳо дар бораи ҳолати онҳо, маркази ваколатдори 1 ё якҷанд муштари барои созмон дода ва пешниҳоди ҳуқуқи сертификатҳо, ҳамчунин иҷрокундаҳои дигар вазифаҳое, ки аз ҷониби қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июли соли 2007 №320 «дар бораи имзои электронии рақами» иҷро менамояд.

Намояндаи ваколатдори маркази техникӣ – шахси мансабдоре, ик қоркуни маркази тасдиқкунанда, мебошад ва ба таври бояду шояд ваколатҳои аз ҷониби маркази тасдиқкунанда пешниҳодгардидаро вобаста ба тасдиқкунандаи сертификатҳои калидҳои рақамии электронии имзоҳо ва рӯихати сертификатҳои бозхондашудаҳо.

Намояндаи ваколатдори шахси ҳуқуқии – шахси мансабдоре, ки ба таври бояду шояд ваколатҳои ба ӯ аз ҷониби шахси ҳуқуқи барои гузаронидани амалиёт вобаста ба пешниҳод намудани манфиатҳои шахси ҳуқуқи ар муносибар бо маркази тасдиқкунанда.

Дастури Маркази тасдиқкунандаи Қорхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ» дар назди Қорхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

Намояндаи ваколатдори соҳибкори инфиродӣ – шахсе, ки ваколатҳои худро дар муносибат бо маркази тасдиқкунанда дар асоси ваколатномаи аз ҷониби нотариус тасдиқгардида ё ваколатномаи бо тартиби муқараргардидаи моддаи 2010 кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон амали менамояд.

Воситаҳои созмон додани имзои – таъминоти шаклгузорандаи барномави ва ё таъминоти дастгоҳе, ки барои иҷроиши амалҳо вобаста ба созмондиҳии имзои электронии рақами истифода бурда мешавад.

Пуррагии маълумот - қобилияти системаи худкори таъминкунандаи тағирнаебии маълумот бо шартҳои вайронкунии (Барҳамдиҳии) дидаву доништа ва (ё) ногаҳони таъминкунанда.

Ҳуҷҷати электрони – ҳуҷҷате, ки маълумот дар он ба шакли электрони – рақами пешниҳод гардидааст

Имзои электронии рақами - маълумоти ҳуҷҷаи электроние, ки барои ҳифзи ҳуҷҷати электронии мазкур аз аз сохтакори пешбинигардидае, ки дар натиҷаи дигаргунсозии криптографии маълумот бо истифода аз калиди маҳкамгардидаи имзои электронии рақами ва имкондиҳандаи фošкунии соҳиби сертификати калиди имзо, ҳамчунин муқарарнамояндаи набудани вайроншавии маълумот дар ҳуҷҷати электрони.

Боби 2. Муқарароти умуми

Моддаи 1. Таъиноти дастур

Дастур тартиб ва қоидаҳои ҳамбастаги байни маркази тасдиқуни ва истифодабарандагони он, ҳамчунин дигар тарафҳои боваринокро ки ба дастур ҳамроҳ мешаванд муқарар менамояд.

Дастур ҳуқуқҳо, ӯҳдадориҳо ва ҷавобгарии маркази тасдиқкунанда ва истифодабарандагони онро (минбаъд) тарафҳо номида мешаванд, ки ба фаъолияти маркази тасдиқкунанда вобаста ба интишор ва идоракунии сертификатҳои калидҳои кушодаи ИЭР муқарар менамояд

Ҳар як шахси манфиатдор метавонад бо Дастур дар сомонии интернет **КВД «Маркази Барномасозии Маъмурикунонии Андоз»**: www.mbma.tj ва ё дар идораи маркази тасдиқкунанда шинос шавад.

Моддаи 2. Истифодаи дастур.

Истифодаи дастур ба эътирофи ихтиёрии он аз ҷониби тарафҳо асос ёфтааст. Эътирофи дастур шартӣ асоси барои хизматрасониҳо ба истифодабарандаи хизматҳои маркази тасдиқкунанда (минбаъд МТ) аз он ҷумла хизматрасониҳои бақайдгири бо бастанӣ шартномаи дахлдор аз ҷониби тарафҳо (минбаъд шартнома) мебошад.

Тибқи моддаи 460 кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон шартнома мақоми ҳамроҳшавиро дорад.

Шакли шартнома дар Замимаҳои 1 ва 3 ба дастур оварда шудааст.

Далели имзошавии шартнома аз ҷониби тарафҳо пурра қабул гардидани шартҳои дастур ва тамоми замимаҳои он, ки дар таҳрир пешниҳод шудааст, дар лаҳзаи имзо гардидани шартнома амал мекунад.

Иҷроиши талаботҳои дастур барои тарафҳо аз лаҳзаи ба имзо расидани шартнома зарури мегардад.

Дастури Маркази тасдиқкунандаи Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

Моддаи 3. Шартнома дар бораи пайвасташави ба Дастур

1. Барои созмон додани фазои ягонаи бовари ба сертификатҳои калидҳои кушода тафтиши имзои аз ҷониби ҳар гунна марказҳо тасдиқшаванда таъмини сатҳ зарурии сифат ва мустаҳкамии хизматрасонии ба муштари дар системаи гардиши ҳуҷҷатҳои электронии аз ҷониби қонун аҳамиятдоштаи, дар байни маркази тасдиқкунанда ва дигар марказҳои тасдиқкунанда муносибатҳои бовариро муқарар менамоянд.

2. Тарафи ваколатдиханда (масалан) маркази дигари тасдиқкунанда), ки барои иситфодаи ҳуҷҷатҳои электронии маркази тасдиқкунанда манфиатдор аст, ҳамчунин сертификатҳои калидҳои кушодаи муштариёни он бо марказҳои тасдиқкунанда шартнома дар бораи пайвасташави ба Дастурро менамояд. (замимаи 4 ё 5 ба дастур).

Шартнома барои пайвасташави ба дастур расонидани хизматҳои тарафи боваринокро аз ҷониби маркази тасдиқкунанда пешбини наменамояд. Ҳангоми пайдоиши зарурати аз ҷониби тарафи боваринок қабул намудани хизматрасониҳои маркази тасдиқкунанда шартномаи иловаги ва созишномаҳои дахлдор ба он баста мешаванд.

Моддаи 4. Қатъ намудани шартнома

1. Қатъ намудани шартнома амали мегардад:

- Бо ташабуси яке аз Тарафҳо
- Ҳангоми аз ҷониби як тараф риоя нагаштани шартҳои дастур

2. Дар сурати қатъ намудани шартнома бо ташабуси яке аз тарафҳо тарафи ташабускор тарафи дигарро ба таври хатти дар бораи пешбиниҳои худ 30 (си) рӯзи тақвими пештар аз санаи ё қатъ намудани шартнома огоҳ менамояд.

Қатъ намудани шартнома бо созишномаи иловаги дар бораи тағир додан (кӯтоҳ кардани) мӯҳлати амали шартнома ва бозхонди сертификат (замимаи 6 ё 7 ба дастур) тартиб дода мешавад.

3. Шартнома метавонад дар ҳолатҳои риоя накардани яке аз тарафҳо шартҳои дастурро дар асоси ҳуҷҷатҳои комиссияи дахлдори маркази тасдиқкунанда қатъ намояд. Ҳуҷҷатҳои комиссия ба шакли санад тартиб дода мешавад.

4. Санади комиссияи маркази тасдиқкунанда асос барои пешниҳоди даъво ба муштари, ки шартҳои дастурро риоя нанамудааст, мегардад. Санади комиссияи маркази тасдиқкунанда ба сифати шохиди риоя накардани шартҳои дастур аз ҷониби муштари ҳангоми баррасии ҳолати баҳси дар мақомоти суди истифода бурда мешавад.

5. Барҳам додани шартнома тарафҳоро аз иҷрои ӯҳдадорихои дар рӯзи қатъ гаштани амали шартнома пайдо мегарданд, озод намоенамояд.

Шартнома баъд аз иҷрои тамоми ӯҳдадорихои худ аз ҷониби тарафҳо дар рӯзи қатъ гаштани амали шартнома ва амали намудани ҳисоббарбаркуниҳо қатъгардида ҳисоб меёбад.

6. Сертификати калиди кушодаи муштари, шартномае, ки бо он қатъ кунонида мешавад аз ҷониби маркази тасдиқкунанда дар санади, дар созишномаи иловагии дахлдор нишондодашуда, боз хонда мешавад. (замимаи 6 ё 7 ба дастур)

Моддаи 5. Ворид намудани тағироту иловаҳо ба дастур

1. Ворид намудани тағирот ё иловаҳо ба дастур, ҳамчунин аз ҷониби маркази тасдиқкунанда бо тартиби яктарафа гузаронида мешавад.

Дастури Маркази тасдиқкунандаи Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

2. Огоҳкунии тарафи ба дастур ҳамроҳшаванда дар бораи ворид намудани тағирот ё иловаҳо ба дастур бо роҳи ҷой додани матни нусхаи навкардашудаи дастур дар шабакаи барои ҳама дастраси интернет, аз он ҷумла дар шабакаи интернетии маркази тасдиқкунанда, дар воситаҳои ахбори омма, ҳамчунин рӯи рост дар идораи маркази тасдиқкунанда амали мегардад.

3. Тамоми тағирот ё иловаҳои ба дастур воридгардида ва ба тағиротҳои конунгузории амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон вобастанабуда, бо гузаштани ду (2) моҳ аз санаи ҷойгир намудани матни дастури дар шабакаи интернетии зарури ҳисоб меёбанд.

Тамоми тағирот ва иловаҳои ба дастур воридшаванда ва ба тағироти конунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсир нақунанда ҳамчунин санадҳои мери ҳуқуқии техники ки барои истифодабари техники заруранд, тибқи талаботҳои қонунҳо (дигар санадҳои меъёри - ҳуқуқӣ) ки сабаби тағирёби ё иловаҳо ба дастур мегарданд зарури мебошанд.

4. Дар сурати аз ҷониби тарафи имзокунандаи шартнома қабулнагардиани тағирот ва иловаҳои ба дастур дохил нагардида, он ӯҳдадор аст маркази тасдиқкунандаро ба шакли хати дар бораи қатъ намудани шартнома дар давоми 30 (си) рӯзи тақвиби баъд аз вориднамудани тағирот ва иловаҳо огоҳ намояд. Амали шартнома бо имзонамудани созишномаи иловагии дахлдор қатъ мегардад (замимаи 6 ё 7 ба дастур)

5. Дар сурати аз ҷониби муштари ё тарафи ваколатдиханда, ки ба дастур ҳамроҳ гаштааст қабул нагардидани тағирот ва иловаҳои ба дастур дохил нагардида, он ӯҳдадор аст маркази тасдиқкунандаро ба шакли хати дар бораи қатъ намудани шартнома дар давоми 30 (си) рӯзи тақвиби баъд аз вориднамудани тағирот ва иловаҳо огоҳ намояд. Амали шартнома бо имзонамудани созишномаи иловагии дахлдор қатъ мегардад.

Моддаи 6. Маълумотҳо дар бораи корхонаи фаръии «Маркази сертификацияи калидҳои кушодаи имзои электронии рақами» дар назди корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии маъмурикунонии андоз»

Суроғи ҳуқуқӣ:

734018 Ҷумҳурии Тоҷикистон кӯчаи Н. Қарабоев 42/2

Суроғи пӯштаи электрони ва шабакаи интернет, телефонҳо, факси маркази тасдиқкунанда:

Суроғи шабакаи интернет: <http://www.mbma.tj/>

тел./факс: **+99237233-08-55**

Боби 3. Талаботҳо ба маркази тасдиқкунанда, таъинот ва вазифаҳои маркази тасдиқкунанда.

Моддаи 7. Талаботҳо ба маркази тасдиқкунанда

Маркази тасдиқкунанда ба чунин талаботҳо ҷавобгар аст:

Бехатарии сарчашмаи маълумотие, ки маркази тасдиқкунандаро ба воситаҳои барномавидастгоҳии ҳифзи маълумот таъмин менамояд

Сохтори ташкили – штатии маркази тасдиқкунанда бо талаботҳои конунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ки ба фаъолият оид ба ҳифзи техникий маълумот аз он ҷумла бо усулҳои криптографи, ҳамчунин истифодаи ИЭР мувофиқат мекунад.

Дастури Маркази тасдиқкунандаи Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

Биноҳои маркази тасдиқкунанда бо воситаҳои ҳифз ва назорати дастраси, ки дастрасии иҷозат доданашударо ба он рад менамояд.

Моддаи 8. Таъиноти маркази тасдиқкунанда.

Таъиноти маркази тасдиқкунанда барои идоракунии инфраструктураи калидҳои кушода бо мақсадҳои зерин таъин гардидааст:

Таъмин намудани аҳмияти қонунии ҳуччатҳои электрони.

Назорати пуррагии маълумоти, имзои электронии рақамии ҳифз гардида.

Аутентификацияи муштариён ҳангоми ҳамкори онҳо дар рафти гардиши электронии ҳуччатҳо.

Моддаи 9. Вазифаҳои маркази тасдиқкунанда.

Маркази тасдиқкунанда вазифаҳои зеринро иҷро менамояд:

- Калиди шахсии хусусии ИЭР ва сертификати худимзонамударо тартиб медиҳад.
- Корти хусусии калиди кушодаро паҳн менамояд.
- Муштариёро ба рӯихат мегирад.
- Сертификатҳои калиди кушодаи муштариёро мебарорад (интишор медиҳад)
- Пойгоҳи иттилоотии сертификатҳои интишоргардида мебарорад.
- Давра ба давра на камтар аз 1 (як) маротиба дар як моҳ рӯихати сертификатҳои бозхондашударо тартиб медиҳад.
- Ҷамкуни баҳисобгири ва нигоҳдории кортҳои калидҳои кушодаи муштариёро амали менамояд.
- Тартиби барровардани калидҳои шахсии ИЭР муштариёро, ҳамчунин истифода ва нигоҳдории муштариён калидҳои шахсии ИЭР худро созмон медиҳад.
- Дар ҳалу фасли ҳолатҳои барси дар байни тарафҳо баамаломадаро, ки ба тафтишоти ИЭР дар ҳуччатҳои электронии бо истифодаи воситаҳои ИЭР ки аз ҷониби маркази тасдиқкунанда интишор гардидааст, иштирок менамояд.
- Амали сертификатҳои калидҳои кушодаро қатъ менамояд, нигоҳ медорад ё ин ки нав мекунад.

Боби 4. Сохтори маркази тасдиқкунанда. Вазифаҳои асоси зершӯбаҳои маркази тасдиқкунанда.

Моддаи 10. Сохтори маркази тасдиқкунанда. Ба сохтори маркази тасдиқкунанда дохил мегарданд:

1. Хадамоти техникий дастгирикунанда
2. Маркази бақайдгири (минбаъд МБ)

Моддаи 11. Вазифаҳои хадамоти дастгирии техникий маркази тасдиқкунанда

Хадамоти дастгирии техникий маркази тасдиқкунанда нигоҳдории муҳофизатшавандаи сертификати худимзокунандаи маркази тасдиқкунанда, интишори сертификатҳои калидҳои кушодаи муштариён, ҷамовари нигоҳдори ва пешниҳоди маълумот доир ба ҳолати сертификатҳои калидҳои кушодаро амали менамояд.

Дастури Маркази тасдиқкунандаи Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

Намояндагони хадамоти дастгирии техникий маркази тасдиққунанда дар ҳали масъалаҳои бахшии байни тарафҳо вобаста ба истифодаи ИЭР, ки аз ҷониби маркази тасдиққунанда пешниҳод мегардад, интирок менамоянд.

Вобаста ба мурочиати муштариёни хадамоти дастгирии техникий маркази тасдиққунанда тафтиши коршоямии маълумотҳои асосиро мегузаронад. Сабабҳое, ки дар натиҷаи онҳо дорандагони маълумотҳои махсус метавонанд барои тафтишот ба маркази тасдиққунанда пешниҳод намоянд дар моддаи 17 дастур оварда шудаанд. Тафтиши коршоямии дорандагони маълумотҳои махсус тибқи тартиботи муқараргардида гузаронида мешавад.

Хадамоти дастгирии техникий маркази тасдиққунанда дастгирии маълумоти – ахборотии муштариёро вобаста ба масъалаҳои ба тартиб ва қоидаҳои кори маркази тасдиққунани амали менамояд.

Моддаи 12. Вазифаҳои марказҳои тасдиққунанда.

Марказҳои тасдиққунанда.

- Аз номи корхонаи фаръии «маркази сертификатҳои калидҳои кушодаи имшоӣ электронии рақамӣ» бо муштариён шартномаҳо, созишномаҳои иловагӣ барои қатнамудани шартномаҳо, бозхост/ манъкуни ва азнавкунии амали сертификатҳои муштариён ва дигар созишномаҳои пешбиниамудаҳои дастурро ба шартномаҳо мебанданд.
- Дурусти ва пуррагии маълумоти барои ҷойгиркуни ба дархост барои интишори сертификат ва ба сертификати муштариёро тафтиш менамоянд.
- Ба хадамоти дастгирии техникий маркази тасдиққунанда дархостҳоиро барои баровардани сертификати калидҳои кушодаи муштариён тайёр ва пешкаш менамоянд.
- Ҳамкориҳои муштариён маркази тасдиққунанда таъмин менамоянд.

Боби 5. Навъҳои хизматрасониҳои маркази тасдиққунанда ва тартиби пешниҳоди онҳо.

Моддаи 13 Тартиби ба муштариён пешниҳоднамудани хизматрасонидани маркази тасдиққунанда

Бақайдгирии шахси ҳуқуқи, соҳибкори инфироди ва шахсони воқеӣ ба сифати муштариёни маркази тасдиққунанда хизматгузории аввалиндараҷаи маркази тасдиққунанда мебошад.

Хизматрасонии бақайдгири ба шахсони ҳуқуқи ҳамчунин соҳибкорони инфироди ва шахсони воқеӣ пешниҳод мегардад, ки ба хизматрасониҳои маркази тасдиққунанда бо мақсади тайёрнамудани калии два /ё сертификатҳои калидҳои кушода пешниҳод мегарданд.

Бақайдгирии муштариён дар асоси шартномаи (замимаи 1) Шартнома замимаи 2 ва 3 ба дастури ки аз ҷониби муштариён дар МБ имзо мегардад, гузаронида мешавад. Мӯҳлати амали шартнома, ки бо шахсони ҳуқуқи ва соҳибкорони инфироди баста мешавад, 3 (се) солро, дар бар мегирад.

Таҳти бақайдгирии муштарӣ, ки шахси ҳуқуқи ё соҳибкори инфироди мебошад, вориднамудани тағиротҳо ба феҳристи маркази тасдиққунанда маълумот дар бораи

Дастури Маркази тасдиққунандаи Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзоӣ электронии рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

муштари (вобаста ба номгӯи маълумотҳо дар бораи муштари – замиаи 1 ба шартнома фаҳмид мешавад)

Тахти бақайдгирии муштарие, ки шахси воқеи мебошад ворид намудани маълумотҳои шиносномавии муштари ба феҳристи маркази тасдиқкунанда фаҳмида мешавад.

Хизматрасониҳои маркази тасдиқкунанда, ба ғайр аз хизматрасониҳои бақайдгирии муштари, ба муштари дар асоси созишномаҳои иловагӣ ба шартнома расонида мешаванд.

Моддаи 14 . Намуди хизматрасониҳо аз ҷониби маркази тасдиқкунанда расонидашаванда.

Хизматрасониҳое, ки аз ҷониби маркази тасдиқкунанда пешкаш мегарданд:

- Бақайдгири (дарозкунии мӯҳлат) бо интишори сертификати универсалии калидҳои кушода.
- Васеъ намудани доираи истифодаи имзои электронии рақами.
- Идоракунии мақоми сертификат (бозхонди сертификат, қатъ намудани амали сертификат аз нав ҷоринамудани сертификат)
- Тасдиқнамудани ҳаққонияти сертификатҳои калидҳои кушода.

Моддаи 15. Бақайдгирии (дарозкардани мӯҳлати муштари, васеъ намудани доираи истифода шудани имзои электронии рақами).

Муштари шахси ҳуқуқи ё соҳибкори инфироди мустақилона дар ҳалли қарор дар бораи бақайдгирии интишори сертификати универсалии калиди кушода иштирок мекунад.

Ба шахсони воқеи ҳангоми бақайдгири ба сифати муштариеи маркази тасдиқкунанда сертификатҳои универсалии шакли кушода ҷоп мешаванд.

1. Бақайдгирии муштари дар маркази бақайдгири сурат мегирад.

Давранокии гузаронидани бақайдгири:

- Ҳуҷҷатҳои аз ҷониби муштари пешниҳодшаванда барраси мегарданд (тибқи номгӯи дар банди 4 моддаи 26 дастур) пешниҳодгардида.
- Маълумотҳо дар бораи муштари дар феҳристи мизочон гузаронида мешавад.
- Аз ҷониби муштари шартнома (замиаи 1 ва 2) ба имзо мерасад.
- Ба муштарие, ки дорой ахбороти махсус мебошад пешниҳод мегардад.
- Ба муштари ИЭР и шахси ва калиди кушода кафолат дода мешавад.
- Аз ҷониби маркази тасдиқкунанда тибқи моддаи 18 дастур сертификати калиди кушода дода а интишор мегардад.
- Корти калиди кушодаи муштари интишор мегардад.
- Корти калиди кушодаи муштари барой нигоҳдори МА маркази тасдиқкунанда дода мешавад.
- Ба муштари тасдиқи барномави ва ҳуҷҷатҳои электроние пешниҳод мегарданд ки барой ко рва инфраструктураи калидҳои кушода (таъмини барномавии криптопровайдер, сертификати калиди кушодаи муштари, сертификати калиди кушодаи маркази тасдиқкунанда, рӯихати сертификатҳои бозхондшуда дода мешаванд.

Дастури Маркази тасдиқкунандаи Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

- Ба муштари санади қабул ва супурди калиди кушодаи маркази тасдиқкунанда дар қоғаз дода мешавад.
- 2. Генератсияи калидҳои шахси ва кушодаи ИЭР – расмиёти бакорандозии алгоритми калиди шахсии имзо ва тафтиши имзои калиди аз ҷониби ӯ кушодашуда пешниҳод мегардад.

Генератсияи калиди шахси ва кушодаи муштари аз ҷониби муштари ба таври мустақилона ё бо қарори муштари аз ҷониби мутахассиси МТ тибқи ҳуҷҷатгузори барои воситаҳои ИЭР гузаронида мешавад. Генератсияи калиди шахси барои дорандаи маълумот гузаронида мешавад.

- 3. Калиди шахсии муштари баъд аз генератсия дар шакли рамзкунонидашуда ба дорандаи маълумоти махсус нигоҳ дошта мешавад ва аз доранда дур нашуда махфи нигоҳ доштани онро таъмин менамояд.

Дарозии рамзи дастраскунии калиди шахси аз 8 (ҳашт) нишон бояд бештар набошад, рамз бояд аз рақам ва/ё ҳарфҳои алифбои дотини иборат бошад.

- 4. Дароз намудани мӯҳлати бақайдгири бо чунин тартиботе, ки ҳангоми бақайдгири мавҷуд аст, гузаронида мешавад.

Ҳангоми дарозкунии мӯҳлати бақайдгири муштари сертификати нави калиди кушодаро мегирад. Ҳангоми дарозкунии мӯҳлати бақайдгири мӯҳлати сертификати калиди кушодаи шахсони ҳуқуқи ва соҳибкорони инфироди ба се сол муайян мегардад.

Моддаи 16. Идентификатсия ва аутентификатсияи муштари

Идентификатсияи муштари дар рафти аввалин бор идентификатсияшави дар МТ маълумотҳои шиносномаи пешниҳоднамудаи муштари санчида мешаванд. Барои идентификатсияи муштариёне, ки шахсони ҳуқуқи ё соҳибкорони инфироди мебошанд маълумоти иловагии дорои номгӯи маълумотҳо дар замимаи №1 ба Шартнома истифода бурда мешаванд.

Идентификатсия ва аутентификатсияи муштари бо ёрии сертификати калиди кушодаи имзо бо санчиши тасдиқи ИЭР ҳуҷҷати электронӣ бо истифодаи сертификати калиди кушодаи ИЭР гузаронида мешавад.

Моддаи 17. Тайёр намудн ва интишори сертификати калиди кушода

- 1. Тайёр намудан ва интишори сертификати калиди кушодаи муштари ҳангоми бақайдгирии он дар МТ гузаронида мешавад. (моддаи 15 Дастур).
- 2. Маркази тасдиқкунанда Дорои феҳристи тамоми сертификатҳои калиди кушодаи интишоргардонидааш дар давоми мӯҳлати нигоҳдории муқарраргардидаи он мебошад. Феҳристи сертификатҳои калидҳои кушода ба таври электронӣ ва дар қоғаз гузаронида мешаванд.

Моддаи 18. Бозхонд ва қатъкунии амали сертификати калиди кушодаи муштари, навкунии амали сертификати калиди кушодаи муштари

- 1. Маркази тасдиқкунанда сертификати калиди кушодаи муштариро дар ҳолатҳои зерин бозхонд менамояд:
 - вобаста ба охираии мӯҳлати амали сертификати калиди кушодаи муштари (бе огоҳии иловагии муштари

Дастури Маркази тасдиқкунандаи Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

- вобаста баохирасии мӯҳлати амали сертификати калиди кушодаи маркази тасдиқкунанда (бо огоҳкунии ҳатмии муштари бо тартиби муқаррарнамудаи Дастур;
- ҳангоми компрометатсияи калиди шахсии маркази тасдиқкунанда (бо огоҳкунии ҳатмии муштари бо тартиби муқаррарнамудаи дастур;
- дар сурати аз ҷониби тарафҳои шартнома қатъ гардидан баъд аз расмиятдарории созишномаи иловаги ба шартнома дар шакле оварда шудааст;
- ҳангоми компрометатсияи калиди шахсии муштари баъд аз расмиятдарории созишномаи иловаги ба шартнома дар шакле, оварда шудааст;
- ҳангоми бозхонд аз ҷониби муштари (шахси ҳуқуқи ё соҳибкори инфиродӣ) ваколатномаи шахси бовариноки худ баъд аз расмиятдарории созишномаи иловаги ба шартнома дар шакле;
- ҳангоми тағирёбии маълумотҳои муштари, ки дар номгуӣ маълумотҳо дар бораи муштари (замимаи №1 ба Дастур), ки дар сертификати калиди кушодаи тафтиши имзои муштари оварда шудаанд.

Дар ҳолатҳои дигаре, ки аз ҷониби дастур пешбини гардидаанд.

2. Маркази тасдиқкуни амали сертификати калиди кушодаи муштариро дар ҳолатҳои зерин қатъ менамояд.
 - дар сурати таҳдиди компрометатсияи калиди шахсии муштари (баъд аз батартиб даровардани созишномаи иловаги ба шартнома вобаста ба шакли нишон додашуда);
 - аз рӯи диди муштари (баъд аз ба расмиятдарории созишномаи иловаги ба шартнома аз рӯи шакли оварда шуда;
3. Созишномаҳои иловаги ба шартнома барои бозхонд ё қатъ намуани фаъолияти сертификати калиди кушода байни тарафҳо ҳангоми ҳозир будани муштари дар МТ баста мешавад.
4. Иҷрои шартҳои созишномаи иловаги барои бозхонд ё қатъкунии амали сертификати калиди кушодаи муштари ва хабардиҳии расмии муштари дар бораи бозхонди сертификати калиди кушода аз ҷониби маркази тасдиқкунанда на дертар аз соати 17.00 рӯзи кори баъд аз рӯзи кори оянда дар давоме, ки аз ҷониби тарафҳо созишномаи дахлдори иловаги ба шартнома ба имзо расида буд, амали мегардад.
5. Амали сертификатҳои калиди кушода дао мӯҳлати рӯзҳои тақвими ҳисобкардашуда қатъ мегардад. Мӯҳлати камтарин қатъкунии амали сертификати калиди кушода (дах) рӯз дар ҳудудҳои мӯҳлати амали сертификати калиди кушода мебошад.
6. Агар дар давоми мӯҳлати қатъкунии амали сертификати калиди кушода амали чунин сертификат аз ҷониби муштари нав карда нашавад, онгоҳ сертификати калиди кушода аз ҷониби маркази тасдиқкунанда боз хонда мешавад.
7. Рӯйхати сертификатҳои бозхондашударо, ки дар худ маълумот дар бораи сертификати калиди кушодаи бозхондшуда ё сертификати калиди кушодае, ки мӯҳлати он ба итмом расидааст таъсис медиҳад.
8. Соҳиби сертификати калиди кушодаро дар хусуси далелҳои, ки барои маркази сертификатсия маълум гардидаанд ва амали минбаъдаи истифодаи калиди пушидаро имконпазир мегардонанд, инчунин дар мавриди бозхонди сертификати калиди пушида огоҳ намояд.

Дастури Маркази тасдиқкунандаи Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

9. Навъкунии сертификати кушода аз ҷониби маркази тасдиқкунанда дар асоси созишномаи иловаги ба шартнома бо муштари амали мегардад. (замимаи рақами 10 ё 11 ба Дастур) амали мегардад.
10. Созишномаи иловагии барои навъкунии амали сертификати калиди кушода байни муштари дар МТ баста мешавад.
11. Мӯҳлати иҷро шартҳои созишномаи иловаги барои навкунии амали сертификати калиди кушода 3 (се) рӯзи кориро аз лаҳзаи ба имзо расидани созишномаи иловаги ташкил медиҳад.
12. Навкунии амали сертификати калиди кушода танҳо дар даврае имконпазир аст, ки сертификати калиди кушода интишор гардида буд.

Боби 6 Ҳуқуқ ва уҳдадориҳо

Моддаи 18 Ҳуқуқҳои маркази тасдиқкунанда

Маркази тасдиқкунанда ҳуқуқ дорад.

1. Сертификатҳои калидҳои кушодаро интишор диҳад чамъ кунад, нигоҳ дорад ва ба муштариён маълумот дар бораи ҳолати сертификатҳои калиди кушодаро пешниҳод намояд.
2. Қоидаҳои истифодаи сертификатҳои барои иҷрои уҳдадориҳо аз ҷониби мизочро барқарор намояд.
3. Аз муштариён кафолати иҷрои тартиб ва қоидаҳои истифодаи сертификатҳои калидҳои кушодаро тибқи шартҳои шартнома ва созишҳои иловаги ба он, талаб намояд.
4. Аз муштариён иҷроиши чораҳои заруриро барои таъмини бехатарии итилоот воситаҳои ИЭР ва технологияҳои итилооти , ки сертификатҳои калидҳои кушодаи маркази тасдиқкунандаро иситфода мебаранд, муқарар ва талаб менамояд.
5. Ба муштари бақайдгириро дар сурати ба таври бояду шояд ба расмият надровардани ҳуҷҷаҳои барои ба қайдгири зарур, рад менамояд.
6. Нусхабардории ҳуҷҷатҳоеро мегузаронад, ки барои муштариён бо мақсади гирифтани маълумоти барои идентификатсияи шахсии муштари, интишори сертификати калиди кушода, ҳамчунин дигар маълумот барои таъмини амали макази тасдиқкунандаро истифода мебаранд.
7. Маълумоти аз муштариён гирифтара дар шакли электрони ё қоғаз дар феҳристи маркази таъминкуни тибқи талаботҳои боби 12 ва 13 дастур нигоҳ медорад.
8. Ба муштари расонидани хизматҳоро дар сурати аз ҷониби он риоя нашудани талаботҳои Дастур рад менамояд.
9. Сертификати калидҳои кушодаи муштариён, ки мӯҳлати амали онҳо гузаштааст, бе хабардиҳии муштари бозхонд менамояд.
10. Амали сертификати калиди кушодаи муштари бо хабардоркунии муштари ва нишон додани сабабҳои қатъ намудани асоснокгардида қатъ менамояд.

Моддаи 19. Ҳуқуқҳои муштари

Муштари маркази тасдиқкунанда ҳуқуқ дорад:

1. Сертификатҳои калидҳои кушодаро барои санҷиши ИЭР ҳуҷҷатҳои электрони тибқи маълумотҳои истифода мебаранд, ки дар сертификати калидҳои кушода нишон дода шудаанд.
2. Маълумот дар бораи ҳолати сертификатҳои калидҳои кушодаро дар шакли рӯихати сертификатҳои бозхондгардида мегирад.
3. Маълумот дар бораи ҳолати сертификатҳои калидҳои кушода, ки аз рӯихати сертификатҳои бозхондгардидаи калидҳои кушода барои санҷиши ҳолати сертификатҳои калидҳои кушода бармеоянд, истифода мебаранд.
4. Такроран гирифтани сертификати калиди кушод, ки дар феҳристи сертификати калидҳои кушодаи маркази тасдиқкунанда ҷой доранд, дар давоми мӯҳлати амали сертификатҳои калидҳои кушода мегирад.
5. Ба маркази тасдиқкунани барои тасдиқи дурустии ИЭР маркази тасдиқкунанда, ки дар сертификатҳои калиди кушодаи аз ҷониби онҳо тайёргардида ҷой доранд, муроҷиат менамояд.
6. Ба маркази тасдиқкунанда барои бозхонд ё қатъкунии амали сертификати калиди кушода дар давоми мӯҳлати амали калиди шахси муроҷиат менамояд.
7. Ба маркази тасдиқкунанда барои навкунии амали сертификати калиди кушода дар давоми мӯҳлати амали сертификат муроҷиат менамояд.
8. Маълумотҳоро аз маркази тасдиқкунанда дар бораи сабабҳои радкунии бақайдгири ва хизматрасони мегирад

Моддаи 20. Уҳдадорӣҳои маркази тасдиқкунанда

1. Шинос намудани муштариён бо тартиби тайёр кардан истифода ва нигоҳдории калидҳои шахси.
2. Истифодаи калиди шахсии имзои маркази тасдиқкунанда танҳо барои имзои сертификатҳои аз ҷониби онҳо додашавандаи калиҳои кушодаи мизочон ва ба расмият даровардани рӯихати сертификатҳои бозхондгардида.
3. Таъмини ҳифзи калиди шахсии маркази тасдиқкунанда ва дигар маълумотҳои махфӣи маркази тасдиқкунанда аз дастрасии ғайри бо истифодаи воситаҳои ҳифзи техникии иттилооти.
4. Таъмини бақайдгирии муштариён тибқи тартиботи дар дастур нишон додашуда.
5. Таъмини беҳтари иттилооти бақайдгирии муштариёне, ки барои идентификатсияи соҳибони сертификатҳои калиди кушода истифода бурда мешаванд.
6. Интишори сертификатҳои калиди кушодаи муштариёно тибқи тартиботи муқаррарнамудаи дастур таъмин менамояд ва дар ин бора соҳиби сертификати интишоргардидаи калиди кушодаро огоҳ менамояд.
7. Таъмини ягонагии рақамҳои силсилавии сертификатҳои интишоргардидаи калидҳои кушода.
8. Таъмини ягонагии мафҳуми калидҳои кушода дар сертификатҳои интишоргардида.
9. Бозхонди сертификати калиди кушодаи муштари тибқи тартиби муқарарнаулаи дастур.
10. Ба таври расми муштариро дар бораи бозхонд ё қатъ намудани амали сертификати калиди кушодаи ӯ ба ғайр аз ҳолатҳои сертификати калиди кушода, ки амали он қатъ гардидааст хабар медиҳад.

Дастури Маркази тасдиқкунандаи Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электрони рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

11. Қатъкунии амали сертификати каолиди кушода тибқи тартиботи муқарарнамуди дастур.
12. Навсозии амали сертификати калиди кушода тибқи тартиботи муқарарнамудаи дастур.
13. Муштариро дар бораи навъкунии амали сертификати он таъқи тартиботи муқарарнамуаи Дастур.
14. Дар ҳолати фош намудани маълумотҳои нодуруст дар сертификати интишоргардидаи муштари огоҳ намудани муштари дар бораи зарурати сертификати калид, ки кушода азнавбақайгирии муштари.
15. Бозхонди сертификати калдиди кушодаи муштариён дар ҳолати компрометатсияи калиди шахсии маркази тасдиққуни, сертификатҳои номбаргардида тасдиқ гадидаанд. Огоҳ намудан дар бораи бозхонди соҳибони сертификатҳои кушода бо ҳама гуна роҳҳои дастрасқунӣ.
16. Ба муштари пешниҳод намудани воситаҳои зарурии криптографияи ҳифзи маълумот ва ҳуқуқи истифодаи онҳо.
17. Таъмини нигоҳдории бойгонии сертификатҳои калидҳои кушодаи муштариён табиқи мӯҳлатҳои аз ҷониби қонунгузори нигоҳдори ва талаботҳои дастур.
18. Синхроникунони дар вақти воситаҳои барномасозии ва техникаи таъмини фаъолияти маркази тасдиққунӣ аз рӯи бо баҳисобгирии минтақаи вақти Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Моддаи 21. Уҳдадориҳои муштари.

Муштари уҳдадор аст:

1. Гузаронидани чорабиниҳои барои тайёри ва истифодаи воситаҳои ИЭР тибқи талаботи техникаи ва ҳуҷҷатҳои истифодабарии тайёрқунанда ба воситаҳои нишондодашуда
2. Мустақилона ҷобачогузори воситаҳои худии техникаи ҳисоббарор, ки дар табиқи ҳуҷҷатҳои электрони, таъминоти систематикӣ ва барномаҳои амалии таъминоти, воситаҳои ИЭР, воситаҳои дастгоҳи ва телекоммуникатсионӣ, ҳамчунин воситаҳои ҳифзи маълумот аз дастрасии беиҷозат
3. Аниқ намудани тартиби тайёрқуни, истифода ва нигоҳдории калидҳои шахсии ИЭР тибқи дастури мазкур, санадҳои меъёрии амалқунанда, ҳамчунин амалҳое, ки дар сурати компрометатсияи калиди шахсии ИЭР истифода бурда мешаванд.
4. Барои бақайдгири дар маркази тасдиққунанда ба Маркази бақайдгири ҳуҷҷатҳои зерин пешниҳод мегарданд.

- **Шахсони воқеъӣ:**

Шиноснома ё ҳуҷҷати ивазқунандаи он, шиносномаи шахсият (тибқи талаботи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон).

- **Шахсони ҳуқуқӣ:**

Шиноснома ё ҳуҷҷати онро ивазқунанда (тибқи талаботи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон), ки шахсияти роҳбар ё намояндаи ваколатдорро дар сурати вобастақуни намояндаи ваколатдор ба ваколатҳои барои иҷрои амалиёт аз номи шахси ҳуқуқӣ.

Дастури Маркази тасдиққунандаи Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсияқунии калидҳои кушодаи имзои электрони рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмуриқунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

Ваколатномаи (шакли пешнодгардида дар замимаи №4 ба дастур) оварда шудааст, дар сурати водоркунии намояндаи ваколатдор барои иҷрои ваколатҳои дар амали намудани амалиётҳои аз номи шахси ҳуқуқи

Номгӯи маълумотҳои дар бораи муштари ба шакли замимаи №1 ба шартнома (барои шахсони ҳуқуқи)

• **Соҳибкорони инфиродӣ:**

Шиноснома ё ҳуҷҷати ивазкунандаи он ки шахсияти соҳибкори инфироди ё намояндаи ваколатдорро тасдиқ менамояд (тибқи талаботи қонунгузори талаботи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ваколатномаи аз ҷониби нотариус тасдиқгардидаи тиби замимаи №4 ба дастур (шакли пешнодгаридда) тартиб дода шудааст, дар ҳолати додани ваколатҳо ба намояндаи ваколатдор барои иҷрои амалиҳои аз номи соҳибкори инфироди.

Номгӯи маълумотҳои дар бораи муштари ба шакли замимаи №1 ба Дастур дар ҳолати ҷудо намудани ваколатҳо барои иҷрои амалиёт аз номи соҳибкори инфиродӣ

5. Огоҳ намудани маркази тасдиқкунанда дар бораи тағиротҳо дар ҳуҷҷати дар банди 4 номбаргардида
6. Бастани шартнома (замимаи №2 ва 3 ба Дастур)
7. Мустақилона гузаронидани генератсияи калидҳои кушода ва шахси
8. Мустақилона муқарар намудани рамз ба дастраси ба калиди шахси
9. Маҳфуз нигоҳ доштани имзои калиди шахси, ҷустуҷӯи ҳама гунна чораҳои мқонпазир барои пешгири намудани компрометатсияи он, аз он ҷумла гумм кардан кушодани мафҳум, вайрон кардани мазмун, истифодаи бе иҷозат.
10. Истифодаи танҳо калиди шахсии рамздори амалкунанда барои тартиб додани ИЭР
11. Дар сурати таҳдиди компрометатсияи калиди шахсии муштари ба маркази тасдиқкуни бо мақсади қатъ намудани амали сертификати калиди кушода мурочиат намудан.
12. Дар сурати компрометатсияи калиди шахсии муштари ба маркази тасдиқкунанда бо мақсади гузаронидани тасмиёти азнавбақайдгирии сертификати калиди кушода мурочиат намудан.
13. Истифода набурдани калиди имзои шахси, агар калид компрометатсия гардида бошад. (ҳолатҳои вобаста ба компрометатсияи калиди шахси дар боби 11и дастур оварда шудаанд).
14. Истифодаи калиди шихсии имзо танҳо тибқи ҳолатҳои истифодаи дар шартнома нишондодашуда
15. Калиди шахсии имзоро ки ба сертификати калиди кушода вобастааст. Истифода набурдан, ки вобаста ба он аз ҷониби тарафҳо созишномаи иловаги барои бозхонд (қатъ намудани амали он дар мӯҳлати вақте, ки аз лаҳзаи имзои созишномаи иловаги барои бозхонди он барои амали) сертификати алиди кушода аз лаҳзаи расман огоҳ намудан дар бораи бохонд барои қатъ намудани амали) сертификати макур истифода бурда намешавад.
16. Дар сурнати пайдоиши маълумотҳои нодуруст дар сертификати муштари ба маркази тасдиқкунанда барои гузаронидани ташҳиси сертификати калиди кушода ва азнавбақайдгирии муштари мурочиат намояд.
17. Тамоми счораҳоро барои таъминии бехатарии ИЭР ҷустуҷӯ намояд.
18. На камтар аз 1 маротиба дар 30 (си) рӯзи тақвими ба шабакаи интернетии макази тасдиқкунанда барои маълумотҳо дар бораи тағирот ва иловаҳо бо мақсади таъмини Дастури Маркази тасдиқкунандаи Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

шиносии кафолатнок бо тамоми матни тағирот ва иловаҳои дастур то амали гаштани онҳо мурочиат намояд.

Боби 7. Ҷавобгарии тарафҳо

Моддаи 22. Ҷавобгарии маркази тасдиқкунанда

1. Маркази тасдиқкунанда ҷавобгар аст:

- Барои оқибатҳои вобаста ба сари вақт интишор накардан, бозхост накардан, қатъ намудани амали кушодаи муштари
- Барои оқибатҳои вобаста ба дер интишор додани рӯихати сертификатҳои бозхондашуда
- Барои таъмини муҳофизати маълумоти шахсии муштари, ки дар натиҷаи фаолияти маркази тасдиқкунанда гирифта шудааст.
- Барои дер пешниҳод намудани сертификати калиди кушодаи маркази тасдиқкунанда ва рӯихати сертификатҳои бозхондашуда ба тарафи боваринок хангоми расонидани хизматҳо ба инфраструктураи калидҳои кушода.

2. Маркази ҷавобгар нест:

- Барои оқибатҳои дар натиҷаи аз ҷониби муштари ба маркази қайд расидани маълумоти нодуруст
- Барои риоя нашудани чораҳои эҳтиёти хангоми истифодаи воситаҳои муҳофизати криптографии маълумот аз он ҷумла барои вайрон кардани нигоҳдории дорандагони калиди маълумоти аз маркази бақайдгири гирифташуда
- Барои оқибатҳои вобаста ба камбудии чораҳои аз ҷониби муштари андешидашуда барои таъмини бехатарии воситаҳои ИЭР, аз он ҷумла барои аз ҷониби муштари гумм карда шудани рамзи дастраси ба контейнери калиди шахси, вайрон кардани маълумоти махфии аз ҷониби мизоч, ки аз маркази бақайдгири гирифта шудааст.
- Барои ҳолати хуби техникий дорандаи маълумоти махсус, ки аз ҷониби муштари барои бақайдгири ба маркази бақайдгири пешниҳод мешавад, ва ҳамчунин барои нигоҳдори ва пуррагии маълумоти дар дорандаи ахборот мавҷудбуда.
- Барои расонидани зараре, ки ба маркази тасдиқкунанда дар сурати пешниҳод намудани дорандаи маълумоти махсус бо дастгоҳ ва воситаҳои барномавии дар маркази бақайдгири қабулшаванда мувофиқат накунонда.

Моддаи 23. Ҷавобгарии муштарӣ.

Муштарӣ ҷавобгаранд:

- Барои инакардани талаботҳои Дастур;
- Барои дурустии маълумотҳои ба МТ пешниҳодшаванда. Ва оқибатҳои дар натиҷаи ба МТ пешниҳод гардидани маълумотҳои нодуруст, ба амал омада.;
- Барои риоя нанамудани чораҳои эҳтиёткорӣ хангоми истифодаи воситаҳои ҳифзи криптографии маълумот, аз он ҷумла барои вайрон намудани нигоҳдории дорандагони иттилооти амиқи аз МТ ба даст омада.
- Барои таъмини махфияти калиди шахсӣ, мафҳуми рамзи дастраси ба

Дастури Маркази тасдиқкунандаи Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

- контейнери калиди шахсӣ, ҳамчунин дорандаи маълумоти амиқ;
- Барои оқибатҳои, вобаста ба камбуди дар чорабиниҳои, барои таъмини бехатарии ИЭР, аз он ҷумла барои гум намудан ё нодуруст иваз намудани рамзи дастрасӣ ба контейнери калиди шахсӣ, вайрон намудан ё гум намудани калиди маълумоти амиқи, аз МТ ба даст омада, нодуруст иваз намудан (нест намудани) маълумоти калид, компрометатсияи калиди шахсӣ;
- Истифодаи ғайримақсаднок (аз Шартнома фарқкунанда) истифодаи калиди кушодаи тафтиши имзо ва оқибатҳои, дар натиҷаи чунин истифодабарӣ баамаломада;
- Барои бекамукостии техникий паҳнкундаи маълумоти амиқ, ки барои иттилооти аз МТ расида, ҳамчунин нигоҳдорӣ ва пуррагии иттилооти дар паҳнкунда мавҷудбуда;
- Барои хисороти ба Маркази тасдиқкунӣ, дар натиҷаи аз паҳнкундаи маълумоти амиқ ворид гардидани иттилооти ба воситаҳои дастгоҳӣ ва барномаҳои аз ҷониби МТ истифодашаванда, номувофиқ.

Моддаи 24. Ҳаллу ҷалли ҳолатҳои баҳсии вобаста ба истифодаи имзои электронии рақами.

1. Таҳти ҳолатҳои баҳси дар дастур ҳолате фаҳмида мешавад, ки ба тафтишоти имзои электронии рақами дар ҷорҷӯбаи инфраструктураи калидҳои кушодаи корхонаи фаръии «Маркази сертификатсияи калидҳои кушодаи имзои электронии рақами алоқаманд мебошанд».
2. Аз ҷониби тарафҳо дар баҳс дар ҳолати сар задани он маркази тасдиқкунанда ва муштари ба ҳисоб мераванд.
3. Ҳангоми баррасии ҳолатҳои баҳси тарафҳо ба қонунгузори амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон таъя мекунад.
4. Тараҳо тамоми чораҳои заруриро бароро ихалли ҳолатҳои баҳси бо роҳи гуфтушунид меандешанд.
5. Тарафи аз ҷониби тарафи дигар гирифтаи баҳс, ўҳдадор аст дар давоми 20 (бист) рӯзи тақвими талаботҳои дар норозигиаш баёнамударо қонеъ намояд ё ба тарафи дигар радиия асоснок бо нишон додани асоси радкни ва пешниҳоди ҳуҷҷатҳои заруриро равона кунад.
6. Баҳсҳое, ки дар байни тарафҳо ба таври ихтиёри ҳуллу ҷалли намегарданд дар тартиботи суди ҳаллу ҷалли карда мешаванд.
7. Барои ҳалли ҳолатҳои баҳси маркази тасдиқкунанда ҷамкуни ва нигоҳдории маълумотҳои заруриро ба шакли электрон ива дар варақҳо амали мегардонад.
8. Дар ҳолати рӯй додани хатогиҳои дар талаботҳои дастру аз ҷониби ягон тараф, ҷавобгари ба ҳамон тарафе воғузур мешавад, ки хатоги содир кардааст.

Боби 8. Мўҳлати амали ҳуҷҷатҳои махсус

Моддаи 25. Мўҳлати амали сертификати калиди кушодаи маркази тасдиқкунанда ва рўйхати сертификатҳои бозхондашуда.

1. Ба ҳуҷҷатҳои махсус сертификати калиди кушодаи маркази тасдиқкунанда, сертификати калиди кушодаи муштари, рўйхати сертификатҳои бозхондашуда дохил мешаванд.

Дастури Маркази тасдиқкунандаи Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

2. Амали калиди шахсии имзои электрони рақамии маркази тасдиқкунанда аз сана ва вақти генератсияи калиди шахсии маркази тасдиқкунанда ва вақти саршавии амали сертификати дахлдори калид оғоз меёбад.
3. Мӯҳлати амали калиди шахсии имзои электрони рақамии маркази тасдиқкунанда расо 18 (ҳаҷдаҳ) сол муқарар карда мешавад.
4. Мӯҳлати амали сертификати калиди кушодаи маркази тасдиқкунанда наметавонад аз мӯҳлати амали калиди шахсии имзои электрони рақамии маркази тасдиқкунанда зиёдтар бошад.
5. Мӯҳлати амали рӯихати сертификатҳои бозхондгаридида аз 1 моҳ (си шабонарӯзи таквими) зиёд нест.

Моддаи 26. Мӯҳлати амали сертификати калиди кушодаи муштари

1. Мӯҳлати амали ситораи кушодаи муштари аз санаи вақти интишори сертификати калиди кушодаи муштари оғоз меёбад.
2. Мӯҳлати амали сертификати калиди кушодаи муштари, ки шахсони ҳуқуқи ё соҳибқорони инфироди аз 3 (се сол) зиёд буда наметавонад.
3. Сертификати калиди кушодаи муштари – намояндаи ваколатдори шахси ҳуқуқи бояд бо ташабуси роҳбари шахси ҳуқуқи ҳангоми иваз намудани (хориҷ намудани) коргар ки барои истифодаи он масъул буда ва ба калид дастраси дошт, бояд боз хонда шавад. (дар маркази бақайдгири тибқи моддаи 18 дастур расмиёти бозхонди сертификати калиди кушода гузаронида мешавад.
4. Дар сурати гузаронидани азнавбақайдгирии муштари мӯҳлати амали сертификати азнавдодашуда барои муштари шахсони ҳуқуқи ё соҳибқорони инфиродӣ мебошад – 3 (се) сол муқарар карда мешавад.

Боби 9. Иваз намудани нақшавии калидҳои МТ.

Моддаи 27. Генератсияи калидҳои криптографии маркази тасдиқкунанда

1. Генератсияи калидҳои шахси ва кушодаи маркази тасдиқкунанда аз ҷониби шахси ҷавобгар (ваколатдори) маркази тасдиқкунанда тибқи дастур барои истифодаи таъмини барномавии криптографии (криптовайдер) гузаронида мешавад.
2. Шахси ҷавобгар (ваколатдори) маркази тасдиқкунанда ба иҷрои вазифаҳо оғоз ва иҷрои вазифаҳошро бо фармони директор (ё муасиси) корхонаи фаръии «Маркази сертификатсияи калидҳои кушодаи имзоҳои электрони рақами» амали мегардад.

Моддаи 28. Сертификати калиди кушодаи маркази тасдиқкунанда

1. Сертификати калиди кушодаи маркази тасдиқкунанда аз ҷониби маркази тасдиқкунанда интишор меёбад. Расмиёти интишори сертификати калиди кушодаи маркази тасдиқкунандаро шахси ваколатдори маркази тасдиқкунанда мегузаронад.
2. Сертификати калиди кушодаи маркази тасдиқкунанда маълумотҳои шахсиро дар бораи шахси ваколатдори маркази тасдиқкунанда надорад.

Дастури Маркази тасдиқкунандаи Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электрони рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

Моддаи 29 Муҳлатҳи гузаронидани ивазкнии нақшавии калидҳо

Муҳлатҳои гузаронидани ивазкнии нақшавии калидҳои шахси ва ба онҳо монанди кушодаи маркази тасдиқкунанда на пештар аз 18 (ҳаждаҳ) сол ва на дертар аз 18 (ҳаждаҳ) сол ва се (се) моҳ баъд аз оғози амали калиди шахсии маркази тасдиқкунанда иҷро мегардад.

Моддаи 30. Тартиби гузаронидани расмиёти ивазкунии нақшавии калидҳои маркази тасдиқкунанда

1. Ивазкунии нақшавии калидҳои маркази тасдиқкунанда бо чунин таклиф срат мегирад:
 - Шахси ваколатдори маркази тасдиқкунанда бо истифода аз калиди шахсии (пештара) маркази тасдиқкунанда рӯихати сертификатҳои бозхондшударо тартиб медиҳад, ки аз ҷониби маркази тасдиқкунанда дар дамоми давраи амали калиди шахсии (кӯхнаи) маркази тасдиқкунанда интишор гардидааст.
 - Шахси ваколатдори маркази тасдиқкунанда калиди нави шахси ва калидҳои ба он монанди кушодаи маркази тасдиқкунандаро генератсия менамояд.
 - Шасси ваколатдори маркази тасдиқкунанда сертификати нави калиди имзои маркази тасдиқкунандаро тайёр менамояд.
2. Огоҳ кардани муштариён дар бораи иваз намудани калиди маркази тасдиқкунанда бо тамоми воситаҳои имконпазири дар лаҳзаи ҷорӣ амали маркази тасдиқкунанда дастрас амали мегардад. «Бо фиристодани хабарнома ба муштариён бо ёрии пӯштаи электрони интишори ахборот дар воситаҳои ахбори омави, интишори ахборот дар шабакаи ба ҳама дастраси интернет дар сомонии интернетии маркази тасдиқкунанда ва ғайраҳо).
3. Калиди шахсии кӯхнаи маркази тасдиқкунанда дар давоми давраи амали барои созмон додани рӯихати сертификатҳои бозхондашуда, ки маркази тасдиқкунанда дар давраи амали калиди шахсии пештараи маркази тасдиқкунани интишор додааст.

Боби 10. Компрометатсияи калиди шахсии МТ. Ивазкунии ғайринақшавии калиди МТ.

Моддаи 31. Муқарароти умумӣ.

1. Дар сурати компрометатсияи калиди шахсии маркази тасдиқкунанда сертификати калиди кушодаи маркази тасдиқкунанда боз хонда мешавад. Тамоми сертификатҳои бо истифодаи калиди шахсии маркази тасдиқкунанда барҳамдодашуда, боз хонда мешаванд.
2. Огоҳ намудани муштарии маркази тасдиқкунанда дар бораи компрометатсияи калиди шахсии маркази тасдиқкунанда бо воситаҳои дар банди 2 моддаи 30 дастур нишондодашуда амали мегарданд.

Моддаи 32. Расмиёти иваз намудани ғайринақшавии калидҳои маркази тасдиқкунанда

1. Баъд аз бозхонди сертификати маркази тасдиқкунанда расмиёти иваз намудани ғайринақшавии калидҳои маркази тасдиқкунанда амали мегардад. Расмиёти иваз намудани ғайринақшавии калидҳои маркази тасдиқкунанда бо тартиби Дастури Маркази тасдиқкунандаи Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электрони рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

муқарарнамудаи расмиёти иваз намудани нақшавии калидҳои маркази тасдиқкунанда (тибқи боби 9 Дастур) амали мегардад.

2. Сертификатҳои калиди имзоҳои муштариён, ки ибто истифодаи калиди шахсии компрометишудаи маркази тасдиқкунанда ва дар лаҳзаи компрометатсияи калиди шахсии маркази тасдиқкунанда амалкунанда ҳамчунин сертификатҳои амалиёте, ки қатъ гардиданд, бояд бо тағирдиҳии ғайринақшави тағир дода шаванд.

Боби 11. Компрометатсияи калиди шахсии муштариён.

Моддаи 33. Муқарароти умуми

1. Муштарии маркази тасдиқкунанда ба таври мустақилона дар бораи омил ё таҳдиди компрометатсияи калиди шахсии худ қарор қабул менамояд
2. Дар ҳолати таҳдиди компрометатсияи калиди шахси муштарӣ ба маркази тасдиқкунанда барои қатъ намудани амали сертификат аз рӯи шаклҳои муқарарнамудаи замимаи 8 ё 9, дастур шартнома мекӯнад.

Навсозии амали сертификати калиди кушодаи муштарӣ бо имзои маркази тасдиқкунанда ва муштарӣ созишномаи иловагии дахлдоро ба шартнома (замимаи 10 ё 11 ба Дастур), дар давоми мӯҳлати қатъкунии амали сертификат гузаронида мешавад.

Агар дар давоми мӯҳлати қатъкунии амали сертификат созишномаи иловаги ба шартнома барои навкунии амали сертификати калиди кушодаи муштарӣ имзо нагардад он гоҳ маркази тасдиқкунанда сертификати мазкурро ба таври худкор бозхонд менамояд.

Моддаи 34. Ҳолатҳои ба компрометатсияи калиди шахсии муштарӣ тааллуқдошта.

Ҳолатҳои, ки ба компрометатсияи калиди шахси таалуқдоранд инҳо мебошанд:

- гум кардани маълумотҳои зарурии дар бар гирифта
- дастрасии шахсони бегона ба маълумот дарбаргирифтаи махсус, аз он ҷумла ба рамзи муҳофизатии чунин дорандаи ахборот
- ҳолатҳои, ки наметавон аниқ муқарар намуд, ки ба калид чи воқеа рӯй додаст, (аз он ҷумла вақте, ки дорандаи ахбороти махсус корошоям мегардад ва имконияте наметавонад рад карда шавад, ки воқеаи рухдода дар натиҷаи амали иҷозатдоданашуда ба ин ахборот рух додааст).

Боби 12. Махфияти итилоот.

Моддаи 35. Махфияти итилоот.

1. Ба итилооти махфии маркази тасдиқкунанда дохил мешаванд.
 - Калиди шахсии маркази тасдиқкунанда
 - Итилооти шахси ва корпоративи дар бораи мизочони дар феҳрист нигоҳдорандаи маркази тасдиқкунанда ва барои интиқоли ба сифати як қисми сертификати калиди кушода ё рӯихати сертификатҳои бозхондгардида дохил намешаванд.
 - Маълумоти аудити бехатарии маркази тасдиқкунанда, ки ба шакли электрони нигоҳ дошта мешавад.

Дастури Маркази тасдиқкунандаи Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электрони рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

Ҳисоботи маводи вобаста ба иҷроиши назоратҳои фаъолияти маркази тасдиқкунанда, ба ғайри хулосаҳодар бораи тафтишоти тибқи дастур интишорёбанда. Маълумот дар бораи системаи бехатарии итилооти маркази тасдиқкунанда, рӯихат ва аҳамияти атрибутҳои бехатарии аз ҷониби маркази тасдиқкунанда истифодашаванда.

2. Ба ахборотҳои муҳими муштари дохил мешаванд.

- Калиди шахсии ба сертификати калиди имзои муштари мувофиқбуда (маркази тасдиқкунанда нигоҳдории калидҳои шахсии муштариёро амали наменамояд.
- Рамзи дастраси ба контейнери калиди шахсии аз ҷониби муштари муқараргардида.

Моддаи 36. Маълумоте, ки махфи нест

Ба маълумоте, ки махфи ҳисоб намешавад инҳо дохиланд.

- Маълумоти дар сертификати калидҳои кушодаи имзои муштариёни ва рӯихати сертификатҳои бозхондашудаи калиди кушодаи аз ҷониби маркази тасдиқкунанда пешниҳодшаванда
- Маълумоти дар дастур овардашуда
- Маълумоти хулосаҳои оид ба натиҷаҳои тафтиши фаъолияти маркази тасдиқкунанда, ки тибқи регламенти мазкур интишор мегардад

Моддаи 37. Ваколадҳои маркази тасдиқкунанда дар соҳаи кушодани

маълумотҳо.

Бо тартиби муқарарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон маркази тасдиқкунанда ҳуқуқ додар ба шахсони сеюм маълумоти мазкурро ғош созад - маълумоти аудити бехатарии маркази тасдиқкунанда ки ба шакли электрони маҳфуз аст. Маводи ҳисоботи оид ба тафтиши фаъолияти маркази тасдиқкунанда

Боби 13. Нигоҳдории бойғони

Моддаи 38. Ҳуҷчатҳое, ки бояд дар бойғони нигоҳ дошта шаванд.

1. Ба нигоҳдории бойғони феҳристи дар номгӯи корҳои маркази тасдиқкунанда дохилбуда бояд нигоҳ дошта шаванд.

- А) феҳристи шартномаҳо барои қайдкуни
- Б) феҳристи шартномаҳо барои ба дастур ҳамроҳшави
- В) феҳристи муштариёни маркази тасдиқкни
- Г) феҳристи сертификатҳои калидҳои кушода
- Д) феҳристи рӯихати тайёрукардашудаи сертификатҳои бозхондгардидаи калидҳои кушода.
- Е) феҳристи созишномаҳои иловаги ба бозхонди сертификатҳои калидҳои кушода
- Ж) феҳристи созишномаҳои иловаги барои қатъ намудани амали сертификати калиди кушода
- З) феҳристи созишномаҳои иловаги барои навкнии амали сертификатҳои калидҳои кушода.
- И) феҳристи созишномаҳои иловагии барои аз нав бақайдгирии муштариён
- К) феҳристи созишномаҳои иловаги барои тасдиқи ИЭР маркази тасдиқкунанда дар сертификатҳои интишоргардида

Моддаи 39. Мӯҳлати нигоҳдории бойғони

Ҳуҷчатҳое, ки бояд дар бойғони нигоҳ дошта шаванд ҳуҷчатҳои нигоҳдории мӯҳлатноканд.

Дастури Маркази тасдиқкунандаи Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калидҳои кушодаи имзои электрони рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

Мӯҳлати нигоҳдории ҳуҷҷатҳои бойғони аз ҷониби маркази тасдиқкунанда ва қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи бойғони ва ғаёлияти бойғони муқарар мегардад ва се солро дар бар мегирад.

Мӯҳлати нигоҳдории ҳуҷҷатҳои дохилии маркази тасдиқкунанда ва итилооти рӯзномаҳои аудит аз ҷониби маркази тасдиқкунанда муқарар мегардад.

Моддаи 40. Нобуд намудани ҳуҷҷатҳои бойғони

Муқарар намудани ҳуҷҷатҳои бойғониро барои нобудсозии ва нобудсозии ҳуҷҷатҳои бойғониро комиссияе, ки бо фармони директор (ё муассиси корхонаи фаръии «Маркази сертификатсияи калидҳои кушодаи имзои электронии рақами амали мегардад».

Боби 14. Тартиби ҳисобҳо барои хизматрасонии маркази тасдиқкунанда

Маркази тасдиқкунанда ғаёлияти худро пулаки иҷро менамояд.

Арзиши хизматрасониҳои маркази тасдиқкунанда бо нархномаи хангоми хизматрасонии амалкунанда, муайян карда мешаванд.

Мӯҳлат ва тартиби ҳисобу китоб барои хизматрасонии маркази тасдиқкунандаи бо шартҳои шартнома ва созишномаҳои иловаги ба он муқарар мегарданд.

Пардохт бо асбӯри миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон (Сомони тоҷики) бо тартиби ғайринақди дар асоси борхати аз ҷониби маркази тасдиқкунанда бо истифодаи фармоиши пардохти ё бо дигар роҳи муқарарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон амали мегардад.

Тайёр намудани сертификатҳои калитҳои кушодаи имзоҳо, ки бо тартиби ғайринақшаивии ивазкунии калитҳои муштариёни маркази тасдиқкунанда ҷалб гардидаанд, ки ба компрометатсияи калитҳои маркази тасдиқкунанда (боби 10 Дастур) ё интишори сертификати нави калити кушодаи маркази тасдиқкунанда аз ҷониби маркази тасдиқкунанда бепул амали мегардад.

Боби 15. Ҳолатҳои ғайриҷашмдошт (Форс -Мажор).

Тарафҳо аз ҷавобгари барои пурра ё қисман иҷро накардани ўҳдадориҳои худ тибқи дастури мазкур озод мегарданд, агар ин иҷро накардан дар натиҷаи ҳолатҳои форсмажор, ки баъд аз пайвастшавии дастури мазкур пайдо мегардад, озод мебошанд.

Ҳолатҳои форсмажор ҳолатҳои ғайриҷашмдошт (яъне аз назорати бошууронои тарафҳо берун) ва бо шароитҳои ўҳдадорӣ гирифта пешгрии карда намешаванд, ҳамчунин амалиётҳои ҷанги бетартибҳои омави, воқеаҳои табиӣ, корпартоиҳо, аз кор мондани таъминоти барномави, сўхторҳо, тарқишҳо ва дигар воқеаҳои техногени, амалиёт (беамалиётӣ) мақомоти давлати ва мунитсипали, ки ғайриимкон гардидани иҷрои ўҳдадориҳоро аз ҷониби тараф /тарафҳо ўҳдадориҳои худро тибқи шартномаи мазкур ба миён овардааст.

Дар сурати пайдоиши ҳолатҳои форсмажор мӯҳлати аз ҷониби тарафҳо аз ўҳдаи иҷрои ўҳдадориҳояшон тибқи нишондоди дастур бо ҳамон вақте, ки дар давоми он чунин ҳолатҳо идома меёбанд, дароз карда мешавад.

Тарафе, ки барои он имканопазии иҷрои ўҳдадориҳояш тибқи дастуро гардидааст, бояд фавран ба шакли хати тарафи дигарро дар бораи воридшавии чунин ҳолат ба шакли хатти бо мӯҳлати пешбинигардидаи амалиёт ва қатъгардии ҳолатҳои форсмажор огоҳ намояд, ва ҳамчунин исботи вучуд доштани чунин ҳолатҳоро пешниҳод намояд.

Дастури Маркази тасдиқкунандаи Корхонаи фаръии давлатии «Маркази сертификатсиякунии калитҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ» дар назди Корхонаи воҳиди давлатии «Маркази барномасозии Маъмурикунонии андоз» Тафсири 2.0 аз 1 январи соли 2015

Набудани ахборот ё саривакт пешниҳод нанамудани ахборот аз ҷониби тараф дар бораи оғози чунин ҳолатҳои ғайри қобили қува барои ӯ ҳамон тарафро аз истифодаи ҳуқуқи чунин шароитҳои ба амаломеда озод менамояд.

Дар ҳолате, ки иҷроиши пурра ё қисмани чунин шароитҳо тибқи дастури мазкур барои тарафҳо дар натиҷаи ҳолатҳои форсмажор ба амал омада боша два як моҳ бештар давом кунад, он гоҳ ҳар як тараф ҳуқуқ дорад бо тартиботи яктарафа аз иҷрои ӯҳдадорихо даст каша два дар чунин ҳолат ҳеҷ яке аз тарафҳо ҳуқуқи талаб намудани хисороти ба тарафи дигар расидаро надорад.